

Universitas Chydenius

KOKKOLAN
YLIOPISTOKESKUS
CHYDENIUksen
ASIAKASLEHTI

1/2013

AGRIBISNES
*tuo yliopiston ja
maataloussektorin
läheemmäksi toisiaan*

Universitas Chydenius

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Maaseutu kuluttajan silmässä
- 6 150-vuotias yliopisto painottaa kansainvälistymistä
- 7 Yliopistokeskuksesta kuuden vuoden sopimus
- 8 Rohkea ajattelu toi yliopiston Kokkolaan
- 11 UC 10 vuotta
- 12 Chydenius meets Vaasa - tutuksi puolin ja toisin
- 13 Ajankäyttö haastavinta aikuisopiskelijoille
- 14 Väitös: Janika Hautaviita
- 15 Väitös: Samuli Räsänen
- 16 Vuoden aikuisopiskelija: Tarja Lillhonga
- 17 Chydeniuksen koottujen ensimmäinen osa on valmis
- 18 Töissä Chydiksessä: Jarkko Kentala
- 19 Nahkatehtaan Kummitus

KOKKOLAN YLIOPISTOKESKUS CHYDENIUksen ASIAKASLEHTI

PÄÄTOIMITTAJA: Tanja Risikko, puh. 040 1952 037 • **TOIMITUSKUNTA:** Kari Ilmonen, Anne Jokela, Lauri Tuomi-Nikula, Päivi Vuorio
KÄÄNNÖKSET: Stina Hallman • **TAITTO:** Creamedia • **TOIMITUKSEN OSOITE:** Kokkolan yliopistokeskus Chydenius / UC, PL 567, 67701 Kokkola
PAINOPAIKKA: Forsberg Rahkola • **PAINOMÄÄRÄ:** 5 000 • **ISSN** 1795-2808 • Seuraava numero ilmestyy kesäkuussa 2013
KANNEN KUVA: Marion Perttula, Matti Louhula, Minna Kotila ja Juhani Pihlajamaa osallistuvat AgriBisnes-koulutukseen. Kuvaaja: Elina Paavola.

KOKKOLAN YLIOPISTOKESKUS CHYDENIUS

www.chydenius.fi

POSTIOSOITE: PL 567, 67701 Kokkola • **KÄYNTIOSOITE:** Talonpojankatu 2 B, 67100 Kokkola • **PUHELIN:** (06) 8294 111 • **TELEFAX:** (06) 8294 202

MUUTOSTA JA PYSYVYYTTÄ

Muutos on ainoa, joka pysyy? Suomen korkeakoulukenttä on ollut viimeiset vuodet melkoisessa myllerryksessä. Uudenmuotoiset yliopistot ovat toimineet nyt pari vuotta, yliopistojen uusi rahoitusmalli astui voimaan vuoden 2013 alusta. Tällä hetkellä kiivaimmassa pyöryksessä ovat ammattikorkeakoulut ja myös toisen asteen ammatillisen koulutuksen tarjoajat.

Yliopistojen uusi rahoitusmalli korostaa laatua, tuloksellisuutta ja kansainvälistymistä. Jokainen yliopisto soveltaa sitä omalla tavallaan mitatessaan tiedekuntien ja ainelaitostensa tuloksekkuutta. Ministeriön tavoitteissa on paljon hyvää. Tutkimuksen vaikuttavuuden ja kansainvälisyyden lisääminen esimerkiksi on Suomelle välttämätöntä, se pakottaa tutkijaryhmät verkostoitumaan entistä tehokkaammin.

Yliopistokeskusten näkökulmasta uudesta yliopistojen rahoitusmallista löytyy muutama epäkohtakin. Suomen kuusi yliopistokeskusta saavat rahoituksensa osin yliopistoilta, osin alueen tukena ja osin tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoitusinstrumenteista. Yliopistokeskusten toiminnan aivan keskeistä elementtiä, yhteiskunnallista vuorovaikutusta, ei edelleenkään rahoitusmallin ansaintalogiikasta löydy, asiaa kun

on hyvin vaikea mitata. Rahoitusmalli ei myöskään saa ohjata liikaa keskittämiseen. Alueella on pystyttävä tarjoamaan riittävän monipuolinen opetus- ja tutkimustarjonta.

Yliopistolaitoksen tuhatvuotisessa historiassa muutokset asettuvat eri aikajänteelle. Kokkolan yliopistokeskusta koordinoivan Jyväskylän yliopiston juuret ovat Uno Cygnaeuksen vuonna 1863 perustamassa Suomen ensimmäisessä suomenkielisessä opettajankoulutusseminaarissa. Myös Kokkolassa voidaan puhua perinteestä, luokanopettajia on koulutettu aikuiskoulutuksena jo 25 vuotta.

Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen toimintaa kannatteleva yliopistokeskussopimus on uusittu vuosille 2013-2018. Sopimus on Jyväskylän, Oulun ja Vaasan yliopistojen sekä alueen toimijoiden yhteinen tahdonilmaus ja alueen konkreettinen tuki sille, että Kokkolassa koulutetaan asiantuntijoita ja tehdään laadukasta tieteellistä tutkimusta tulevinakin vuosina.

Yliopistokeskus ja kymmenvuotias Universitas Chydenius -lehti onnittelee 150-vuotiasta Jyväskylän yliopistoa. Edustakoon yliopistolaitos jatkossakin niin tieteen ja sivistyksen pysyvyyttä kuin uudistuksia ja uusia ajatuksia.

Tanja Risikko, johtaja

FÖRÄNDRING OCH BESTÄNDIGHET

Det enda bestående är förändring? På högskolefältet i Finland har förändringens vindar blåst hårt de senaste åren. I sin nya form har universiteten nu varit verksamma ett par år, universitetens nya finansieringsmodell trädde i kraft från början av år 2013. Just nu är turbulensen starkast kring yrkeshögskolor och också kring tillhandahållare av yrkesutbildning på andra stadiet.

Universitetens nya finansieringsmodell betonar kvalitet, resultat och internationalisering. Varje universitet tillämpar det på sitt eget sätt när de mäter hur resultatrik fakulteternas och ämnesinstitutionernas verksamhet har varit. Det finns mycket som är bra i ministeriets mål. För Finland är det absolut nödvändigt att till exempel forskningen får större genomslagskraft och att internationaliseringen ökar, det tvingar forskargrupper till en effektivare nätverksetablering.

Ur universitetscentrens synvinkel hittas också en del nackdelar med den nya finansieringsmodellen för universiteten. Finlands sex universitetscenter får sin finansiering delvis från universiteten, delvis i form av regionalt stöd och delvis genom finansieringsinstrumenten för forsknings- och utvecklingsprojekt. Det absolut centrala elementet i universitetscentrens verksamhet, genomslagskraft i samhället, hittas fortfarande inte i finansieringsmodellens intjäningslogik, den saken är det ju svårt att mäta. Finansieringsmodellen får inte heller styra mot en för stor koncentrering. Ett tillräckligt mångsidigt utbud av undervisning och forskning ska kunna tillhandahållas i regionen.

I universitetsinrättningens tusenåriga historia placerar sig förändringarna i olika tidsspann. Jyväskylä universitet, som är samordnare för Karleby universitetscenter, har sina rötter i Fin-

lands första finskspråkiga lärarutbildningsseminarium, som grundades av Uno Cygnaeus år 1863. Också i Karleby kan man tala om tradition, klasslärare har utbildats genom vuxenutbildning redan i 25 år.

Universitetscenteravtalet som bär upp verksamheten vid Karleby universitetscenter Chydenius har förnyats för åren 2013-2018. Avtalet är en gemensam viljeyttring av Jyväskylä, Uleåborgs och Vasa universitet samt av regionala aktörer och utgör ett konkret stöd för att det i Karleby ska utbildas experter och bedrivs högklassig vetenskaplig forskning även under de kommande åren.

Universitetscentret och den tioåriga tidningen Universitas Chydenius gratulerar 150-årsringen Jyväskylä universitet. Må universitetsinrättningen även i fortsättningen representera såväl vetenskapens och bildningens beständighet som också förnyelser och nya tankar.

Tanja Risikko, direktör

MAASEUTU

kuluttajan silmässä

AgriBisnes-koulutuksen joulukuun jaksolla pureuduttiin maaseutuyrittäjien arjessa outoon aiheeseen: visuaalisen viestinnän merkitykseen yritystoiminnassa. Kouluttaja Marjo Kamila tähdensi, että visuaalisuus, kuten värit, muodot ja liikkeet, vaikuttavat ihmisen mieleen tiedostamattomasti. Siksi ne ohjaavat kuluttajien ostopäätöksiä, vaikka he luulisivat tekevänsä järkiperaisiä ostoksia.

Marjo Kamila on väitellyt opettajien nonverbaalista viestinnästä, erityisesti pukeutumisesta. Hän huomauttikin, että myös yrittäjän ja yrityksen ulkonäkö ovat viestintää. Jos yrittäjä ja hänen toimintaympäristönsä näyttävät hoitamattomilta, ne synnyttävät mielikuvan töidenkin leväperäisestä hoitamisesta.

Marjo Kamila johdatti maatalousyrittäjiä visuaalisen viestinnän saloihin.

NÄKYKÖ ELÄINTEN HYVINVOINTI KUVASSA?

Maataloudessa tavanomaisimmat visuaalisen yrityskuvan osat, kuten logot, kotisivut, esitteet tai ilmoitukset ovat pienemmässä roolissa kuin suoraan kuluttajille tuotteita tai palveluja myyvissä yrityksissä. Kamila listasi maatilan yrityskuvaan vaikuttavia seikkoja, joita ovat esimerkiksi eläintilojen siisteys ja puhtaus, maatilan pihapiirin siisteys ja niin eläinten kuin isäntäväenkin näkyvä hyvinvointi.

Kamila viritti keskustelua kuluttajien kasvavasta eettisestä valveutuneisuudesta ja sen vaikutuksesta maatalouden julkiseen kuvaan. Kysymys nosti opiskelijaryhmästä vakavia ja kriittisiä puheenvuoroja. Maatalousyritykset ovat kärsineet erityisesti eläinten huonoa kohtelua koskevista mielikuvista.

Miten kuluttajan mielikuviin vaikuttaisi, jos hän voisi lihaa ostaessaan katsoa web-kameralla tuottajan eläintiloihin? Moni AgriBisnes-opiskelijoista arveli, ettei ihmisillä olisi kiireisellä kauppareissulla aikaa seurata web-kameraa eikä eläinten hyvinvointi loppujen lopuksi kiinnostanut kuin pientä osaa kuluttajista. Toisaalta kuva ei koskaan kerro koko totuutta, vaan kiinnittyy sen hetken tilanteeseen. Eräs opiskelija huomautti, että kuvaa voisi käyttää myös hyväksi osoittamaan, että tilalla eläimiä kohdellaan hyvin ja että tilan tuotteista kannattaisi jopa maksaa vähän enemmän.

TIETO JALOSTUU RYHMÄSSÄ

Pitkään yhdessä opiskellut AgriBisnes-ryhmä keskustelee ja kommentoi aktiivisesti, vitsit lentävät ja nauru raikaa. Kouluttaja ei pääse helpolla, sillä jaettua tietoa ei omaksuta kriittikittömästi sellaisenaan, vaan kouluttaja haastetaan rinnastamalla koulutuksen sisältöä osallistujien omiin kokemuksiin ja ajankohtaisiin keskustelunaiheisiin.

Kannuslainen Veijo Hernesniemi sanoi, että opiskelijaryhmä on hitsautunut hyvin yhteen ja pystyy keskustelemaan asioista. Näin ryhmä jalostaa yhteistyössä koulutuksen antamaa tietoa pidemmälle.

Hernesniemi piti koulutuspäivän antia erityisen mielenkiintoisena, koska se toi esiin näkökulman, jota maatalousyrittäjät eivät ole miettineet.

- Koulutus opetti, että yrittäjät muodostavat itse kuvan maatalousyrittämisestä sillä, miltä tila näyttää ja miten yrittäjät siellä toimivat. Vaikka alkutuotannossa ei harjoiteta markkinointia, sen keinoin tutustuminen avartaa, koska me olemme kaikki markkinoinnin kohteita.

Veijo Hernesniemelle ei ole tullut mieleenkään jättää koulutusta kesken.

Maatalousyrittäjille tarkoitettu liiketoimintaosaamisen koulutus on Hernesniemen mielestä hyvä asia senkin vuoksi, että se tuo yliopistoa ja maataloussektoria lähemmäs toisiaan. Hän totesi, että erityisesti Keski-Pohjanmaalla, jossa maatalousyrittäminen on vahvaa, maatalouden on hyvä lähentyä muuta yhteiskuntaa.

MIKÄ AGRIBISNES?

AgriBisnes on yliopistokeskukselle uusi aluevaltaus ja valtakunnallisestikin ainutlaatuinen liiketoimintaosaamisen koulutus maatalousyrittäjille. Koulutuksen toteuttavat yhteistyössä Kokkolan yliopistokeskus Chydenius, Vaasan yliopiston Lévon-instituutti ja Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto.

Koulutukseen valittiin 24 opiskelijaa, jotka aloittivat opintonsa lokakuussa 2011. Koulutukseen sisältyy kuukausittain kaksi lähiopetuspäivää Kokkolassa.

150-VUOTIAS YLIOPISTO

painottaa kansainvälistymistä

Jyväskylän yliopisto tulee tänä vuonna 150 vuoden ikään. Juhlavuoden kunniaksi Universitas Chydenius esitti muutamia kysymyksiä rehtori Matti Manniselle.

TEKSTI: Päivi Vuorio KUVA: Elinä Paarola

Mitkä ovat vaikutelmat rehtorin työssä ensimmäisen puolen vuoden jälkeen?

Minulla oli tilaisuus tutustua rehtorin työhön jo etukäteen Aino Sallisen opastuksella. Aloittaessani rehtorina elokuun alussa yllätyin kuitenkin tehtävien monimuotoisuudesta ja paljoudesta. Hektisyys alussa johtui myös siitä, että en vielä tiennyt, kuinka hyödyntää yliopistopalveluiden ja assistenttien erinomaista osaamista.

Entiseen työhöni verrattuna olen nyt paljon enemmän sidoksissa kalenteriin merkittyihin sovittuihin tapaamisiin ja on vaikea tehdä yhtä asiaa kerralla valmiiksi. Rehtorin työ on kuitenkin kiinnostavaa ja haasteellista.

Mitkä ovat mielestäsi 150 vuotta täyttävän yliopiston vahvuuksia, joilla se menestyy jatkossakin?

Yliopiston juuret ovat opettajankoulutuksessa ja se on edelleen yksi yliopistomme vahvuus. Opettajankoulutuksen vahvuutta lisää vielä koulutuksen tutkimuslaitos ja Kokkolan yliopistokeskus Chydenius.

Yliopistomme tieteenalarakenne on kehittynyt yhteiskunnan ja alueen tarpeiden mukaan ja tekee niin tulevaisuudessakin. Menestyksen edellytyksiä ovat kansainvälinen huippututkimus ja sitä hyödyntävä koulutus sekä yhteiskuntaa palveleva soveltava tutkimus. Jo seminaarin perustaja Uno Cygnaeus edellytti kansainvälistymistä. Nykyisin yliopistojen globaalissa kilpailussa hyvistä tutkijoista ja opiskelijoista kansainvälisyys on entistä tärkeämpää.

Millaisena näet Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen roolin Jyväskylän yliopistossa?

Myös Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen juuret ovat opettajankoulutuksessa ja yliopistokeskus onkin saavuttanut loistavia tuloksia opettajankoulutuksessa ja aikuiskoulutuksessa. Kaikkien yliopistokeskusten ensisijainen tarkoitus on lisätä osaamista omalla alueellaan. Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksella onkin keskeinen osa Keskipohjanmaan kehittämisenä, mutta se on saavuttanut myös valtakunnallista merkitystä opettajien aikuiskoulutuksessa.

Yliopistokeskus on tärkeä osa Jyväskylän yliopistoa ja sen aikuiskoulutusta ja sillä on opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama valtakunnallinen tehtävä. Kolmen yliopiston yhteistyö yliopistokeskuksessa sujuu erinomaisesti ja näen sen myös tärkeänä osana yliopistojen välistä yhteistyötä.

Rehtori Matti Manninen Anders Chydeniuksen seurassa.

Rehtorit Matti Manninen (Jyväskylän yliopisto), Lauri Lajunen (Oulun yliopisto) ja Matti Jakobsson (Vaasan yliopisto) sekä kaupunginjohtaja Antti Isotalus allekirjoittamassayhteistyösopimusta. Sopimuskansioita ojentaa johtaja Tanja Risikko.

YLIOPISTOKESKUKSESTA

kuuden vuoden sopimus

Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen toiminta perustuu yliopistojen ja alueellisten toimijoiden väliseen yhteistyösopimukseen. Uusi tammikuussa allekirjoitettu sopimus jatkaa yhteistyötä yliopistokeskuksessa vuosille 2013-2018.

Sopimuksessa määritellään yliopistojen tehtävät ja roolit sekä alueen tukirahoitus yliopistokeskuksen toimintaan. Yliopistokeskuksen toimintaa koordinoi Jyväskylän yliopisto kuten tähänkin saakka.

Yhteistyösopimuksen allekirjoittivat Jyväskylän yliopisto, Oulun yliopisto, Vaasan yliopisto, Kokkolan kaupunki, Keski-Pohjanmaan liitto, Pietarsaaren kaupunki, Kaustisen seutukunta, Kannuksen kaupunki, Keski-Pohjanmaan korkeakouluyhdistys ry. ja Chydenius-Instituutin kannatusyhdistys ry.

ALUEEN TUELLA MONIPUOLISUUTTA

Yliopistokeskuksen johtaja Tanja Risikko toteaa, että alueella on pystyttävä tarjoamaan riittävän monipuolisesti opetusta ja tutkimusta.

- Alueen tuki on merkittävä nimenomaan tämän monipuolisen toiminnan säilyttämisessä ja kehittämisessä. Vastavaroisesti yliopistot ovat valmiita panostamaan yliopistokes-

kukseen. Toiminnan monet positiiviset vaikutukset näkyvät maakunnan ja kaupungin vireytenä pitkällä aikajänteellä.

Risikko on ilahtunut siitä, että kaupungit ja maakunta pitävät yliopistokeskusta niin tarpeellisena, että ne ovat valmiita antamaan toimintaan perusrahoituksen tiukasta taloudellisesta tilanteesta huolimatta.

Allekirjoitustilaisuudessa yliopistojen rehtorit Matti Manninen, Lauri Lajunen ja Matti Jakobsson kiittivät alueen taloudellista tukea ja sitoutumista ja totesivat yhteistyön yliopistokeskuksessa sujuneen kitkattomasti.

Kokkolan kaupunginjohtaja Antti Isotalus oli tyytyväinen pitkään sopimuskauteen. Hän sanoi yliopistokeskuksen vaikutuksen näkyvän myönteisesti alueen taloudellisessa tilanteessa.

Yliopistojen osuus yliopistokeskuksen rahoituksesta on vuosittain noin 35%. Yliopistot osoittavat rahoitusta ensisijaisesti maisterikoulutukseen ja avoimeen yliopisto-opetukseen. Yliopistokeskussopimukseen perustuva alueen tukirahoitus kattaa noin 12 % yliopistokeskuksen kuluista vuosittain. Keski-Pohjanmaan alueen yritykset ja julkisyhteisöt rahoittavat myös yliopistokeskuksen professuureja. Yli puolet rahoituksesta koostuu hankerahoituksesta sekä palvelujen myyntituotoista.

Yliopisto on viime vuosina panostanut vahvasti tutkijauran kehittämiseen. Millä tavoin voidaan kehittää myös yrityksissä ja muissa organisaatioissa työskentelevien asiantuntijoiden jatko-opintomahdollisuuksia?

Yliopiston ulkopuolella työskentelevien jatko-opintomahdollisuuksia ovat ammatillista osaamista lisäävä täydennyskoulutus ja tutkimukseen tähtäävä maisterikoulutus ja tohtorikoulutus. Lisäksi avoimeen yliopisto-opetukseen kaikki voivat osallistua. Täydennyskoulutus on usein räätälöity yrityksen tai muun organisaation tarpeisiin ja se on osa kaupallista koulutustoimintaa.

Maisterikoulutusta tarjotaan myös työssäkäyville opiskelijoille ja tällöin opetus pyritään järjestämään ottaen huomioon

työssäkäynnin aiheuttamat rajoitukset. Yleensä opiskelussa onnistuminen edellyttää kuitenkin myös työnantajan tukea. Sama pätee työn ohessa tehtävään tohtorinkoulutukseen. Ollisi hyvä, jos työnantaja tekisi sopimuksen opiskelijan kanssa opiskeluun käytettävissä olevasta ajasta sekä tavoitteista, joihin jatko-opiskelulla pyritään.

Muita ajatuksiasi yliopiston juhluvuoden alussa?

Odotan innolla juhluvuoden tapahtumia ja toivon niihin runsasta osanottoa. Juhluvuoden tilaisuuksissa jopa oma henkilökuntamme saattaa yllätyä siitä, miten hienossa yliopistoyhteisössä saamme työskennellä.

Rohkea ajattelu toi yliopiston Kokkolaan

Per-Ole Holm ja Marketta Widjeskog uskovat, että Chydenius-Instituutin kannatusyhdistyksellä on vielä tehtävää.

TEKSTI JA KUVA: Päivi Vuorio

Ilman Chydenius-Instituutin kannatusyhdistyksen jo vuosikymmenien takaista rohkeaa ja visionääristä otetta ei Kokkolassa olisi yliopistokeskusta eikä Anders Chydeniusta tunnettaisi yhtä laajasti kuin nyt tunnetaan.

Kannatusyhdistyksen hallituksen jättävät Per-Ole Holm ja Marketta Widjeskog istahtivat ennen heidän hallitustaipaleensa päättävää kokousta alas pohtimaan kannatusyhdistyksen tähänastisen toiminnan merkitystä. Yhteisesti päädyttiin siihen, että yhdistyksen perustajien tapaisia visionäärejä tarvitaan, jotta jotain merkittävää saataisiin aikaan.

Per-Ole Holm tuntee kannatusyhdistyksen toimintaa alkuvuosista lähtien. Hän on ollut mukana yhdistyksen neuvottelukunnassa, neuvottelukunnan työvaliokunnassa ja hallituksessa. Marketta Widjeskog taas tuli hallitukseen 1990-luvulla. Hän myös työskenteli samaan aikaan luokanopettajien aikuiskoulutuksessa yliopistonopettajana.

Holm muisteli ensimmäisiä 1970-luvulla käytyjä keskusteluja, joissa asetettiin tavoitteeksi saada yliopisto Kokkolaan.

- Alueen tilanne oli silloin heikko ja koulutustaso alhainen. Totesimme, että jos me aiomme kehittyä, meidän pitää saada tänne yliopisto.

Yliopistohaaveet jouduttiin hautaamaan, koska opetusministeriön näkökulmasta Kokkola oli liian pieni kaupunki yliopistolle. Neuvottelukunnan edustajat lähestyivät Vaasan, Oulun ja Jyväskylän yliopistoja ehdottaen filiaalinen perusta-

mista Kokkolaan. Jyväskylän yliopisto tarttui ehdotukseen, ja näin Kokkolaan syntyi täydennyskoulutusyksikkö. Siitä on vähitellen kehittynyt yliopistokeskus.

VISIONÄÄRIT CHYDENIUksen JALANJÄLJISSÄ

Ensimmäiset Chydenius-Instituutin puuhamiehet, joihin kuuluivat Per-Ole Holmin lisäksi muun muassa Esko Lankila, Matti Sundberg ja Viljo S. Määttä, halusivat myös tehdä Anders Chydeniuksen nimen tunnetuksi koko maassa. Chydeniuksesta ei Kokkolassakaan tiedetty juuri muuta kuin kadunnimi. Kannatusyhdistyksen arvovaltaisen neuvottelukunnan yhteyksiä käytettiin hyväksi ja esitettiin Suomen Pankille, että Chydeniuksen kuva pitäisi saada johonkin seteliin. Suunnitteilla oli juuri tuhannen markan seteli ja Chydenius päätyi koristamaan sitä.

- Olimme nostaneet Chydeniuksen nimen ihmisten tietoon. Seuraavaksi piti saada hänestä enemmän tietoa, jotta hänen nimeään voitaisiin käyttää kaikkialla, kertoo Per-Ole Holm.

Professori Pentti Virrankoski ryhtyi kirjoittamaan Chydeniuksen elämäkertaa, joka julkaistiin 1990-luvulla sekä suomeksi että ruotsiksi. Elämäkerralla oli suuri merkitys Chydeniuksen tunnetuksi tekemisessä. Myöhemmin kun päätettiin julkaista Chydeniuksen kootut teokset, rahoitusta saatiin

paitsi Suomesta myös Ruotsista maaherra Anders Björckin avulla.

Marketta Widjeskogille yhdistyksen historiasta löytyy paljon uutta tietoa kuten neuvottelukunnan jäsenlistan sisältämät tutut nimet yliopistomaailmasta, maakunnasta ja suuryrityksistäkin. Holm vahvistaa, että neuvottelukunnalla on ollut suuri merkitys. Se on luonut kanavia yhdistyksen tavoitteiden edistämistä varten.

TAVOITTEET YLITETTY

Chydenius-Instituutin kannatusyhdistys ylläpiti yli kymmenen vuotta tutkimuslaitosta. Tutkimustyön painopiste oli aluetaloudessa. Yhdistyksen edustajien käymien neuvottelujen ansiosta myös yliopistotason koulutus asetui Kokkolaan. Marketta Widjeskog ja Per-Ole Holm sanovat, että yhdistys on saavuttanut tavoitteensa ja ylittänytkin ne.

- Se on saanut enemmän aikaan kuin odotettiin. Aluksi ajateltiin, että voitaisiin tehdä paikallista tutkimusta: tutkia maaseutua ja paikallista elinkeino- ja kulttuurielämää, kertoo Holm.

- Tavoite yliopiston saamiseksi Kokkolaan on todellakin saavutettu. Nykyisin tehtävää on aika vähän, kun jaettava rahasumma tutkimukseen on pieni, miettii Widjeskog.

Holm viittaa 1970-luvulla Kokkolaan vaivanneeseen alhai-

seen koulutustasoon ja toteaa, että enää ei tarvitse hakea koulutettuja työntekijöitä Helsingistä.

Nykyisin kannatusyhdistyksen toiminta on pienimuotoista. Holm ja Widjeskog eivät pidä yhdistystä tarpeettomana, mutta toivovat sille uusia visioita.

- Miten kannatusyhdistyksen tavoite ja tarkoitus toteutuvat tänä päivänä, kysyy Widjeskog ja pohtii, onko yhdistys jo hiipumassa pois tarpeettomana.

- Ei ole hyvä, jos se loppuu. Tavoitteita pitäisi käydä läpi ja katsoa, mitä kannatusyhdistys voisi tehdä nyt, sanoo Holm.

KULTTUURI- MAAKUNTA TOIMIALUEEKSI

Widjeskog toivoo kannatusyhdistyksen siirtävän toimintaansa enemmän kulttuurin puolelle nyt, kun yliopistot ovat asettuneet Kokkolaan ja ottaneet koulutus- ja tutkimustoiminnan vastuulle. Hän harmittelee hallinnollisia rajoja, jotka rajavat toimialueeksi määritellyn Keski-Pohjanmaan maakunnan suppeammaksi kuin alun perin on ajateltu. Hänen mielestään kannatusyhdistyksessä Keski-Pohjanmaa pitäisikin nähdä laajempaan kulttuurisena Keski-Pohjanmaana.

Holmin ja Widjeskogin mielestä kaksikielisen kannatusyhdistyksen pitää myös muistuttaa ruotsin kielen käytöstä. Olihan Chydeniuskin ruotsinkielinen.

Chydenius-Instituutin kannatusyhdistys ylläpiti 1980-luvulla tutkimuslaitosta, jonka toiminta liitettiin Jyväskylän yliopistoon vuonna 1991. Kuvassa tutkimuslaitoksen henkilökunta vuonna 1988. Ylh. vasemmalta Iiris Mäntykorpi, Marita Mäki ja Olli Peltola. Alarivissä Ann Högnäs-Sandström, Riitta Kaisio, Raakel Närhi ja Olli Rosenqvist.

CHYDENIUS-INSTITUUTIN KANNATUSYHDISTYS

Perustava kokous pidettiin 15.11.1977 Kokkolan Raatihuoneella. Yhdistyksen tehtäviksi määriteltiin ”edistää Keski-Pohjanmaan maakuntaan kohdistuvaa tutkimustyötä, kehittää maakunnallista elinkeinoelämää, järjestää koulutusta, kurssitoimintaa ja sivistyksellistä tiedonvälitystä”. Kannatusyhdistys perusti Chydenius-Instituutti -nimisen tutkimuslaitoksen. Rahoitus tutkimuslaitoksen perustamiseen saatiin, kun Kokkolan kaupunginvaltuusto myönsi Kokkolan

ja Kaarlelan kuntaliitoksen yhteydessä 500 000 markan määrärahan Chydeniuksen nimeä ja elämäntyötä kantaamaan toimintaan.

Tutkimuslaitoksen toiminta liitettiin Jyväskylän yliopistoon vuonna 1991. Kannatusyhdistys on yhtenä sopimusosapuolena mukana yhteistyösopimuksessa, johon Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen olemassaolo perustuu.

Nykyään Chydenius-Instituutin kannatusyhdistys muun muassa tukee taloudellisesti yliopistokeskuksen tutkimustoimintaa, järjestää Chydenius-luentoja, myöntää Chydenius-mitalit, hallinnoi Anders Chydeniuksen kootut teokset –hanketta ja osallistuu tarvittaessa järjestäjänä alueen juhlatapahtumiin. Kannatusyhdistyksen talous perustuu noin kahdenkymmenen kunta- ja yhteisöjäsenen jäsenmaksuihin.

CHYDENIUS-INSTITUUTIN KANNATUSYHDISTYKSEN HALLITUS

ajanjaksolla 1.1.2013-31.12.2014:

Kaupunginjohtaja Antti Isotalus (puheenjohtaja)
Maakuntajohtaja Jukka Ylikarjula
Opetusneuvos Pentti Silvennoinen
Koulutusyhtymän johtaja Liisa Sadeharju
Sivistystoimenjohtaja Leena Kivijakola
Kunnanjohtaja Michael Djupsjöbacka
Johtaja Jarl Sundqvist

Kannatusyhdistyksen toiminnanjohtajana vuodesta 2001 on toiminut professori Kari Ilmonen (kari.ilmonen@chydenius.fi). Yhdistyksen taloudenhoitajana toimii laskentasihteeri Sonja Granberg (sonja.granberg@chydenius.fi).

UNIVERSITAS CHYDENIUS 10 VUOTTA:

Lehti meistä teille kaikille

Kymmenen vuotta sitten, keväällä 2003, ilmestyi tämän lehden ensimmäinen numero. Johtaja Mikko Viitasalo kirjoitti pääkirjoituksessaan mm. näin: "Chydenius-Instituutin toiminnan arkipäiväistäminen on nyt ensimmäistä kertaa ilmestyvän lehtemme päätehtävä. Sen tulee elävästi ja kansantajuisesti kertoa Chydenius-Instituutin toiminnasta ja tehdä Instituutti tutuksi kaikille." Sehän oli selvästi sanottu ja sama tehtävä lehdellä on edelleenkin.

KOHTI YLIOPISTOKESKUSTA

Oma, säännöllisesti ilmestyvä tiedotuslehti on ollut olennainen osa strategiaa, jonka avulla Chydenius-Instituutti – sittemmin Kokkolan yliopistokeskus Chydenius – on jalkautunut toiminta-alueelleen milloin laajemmin joka kotiin-jakeluina, milloin suppeampina painoksina. Teemanumeroilla on lähestytty säännöllisesti keskeisiä sidosryhmiä, kuten opiskelijapotentiaalia, maakunnan päättäjiä ja elinkeinoelämää. Tämä siksi, että Instituutti oli pitkään keskipohjalaisille outo lintu, kummajainen alueen koulutustarjonnassa. Sen ideaa ja sen tarjoamia mahdollisuuksia ei tunnettu alueella, jolla ei ole koskaan ollut omaa yliopistoa. Paineita avautumiseen loi myös tulevaisuudessa siintävä ajatus omasta yliopistokeskuksesta. Sen toteuttamiseen tarvittiin koko maakunnan tuki.

TÖISSÄ CHYDIKSESSÄ

Sidosryhmäviestinnän lisäksi UC on ollut alusta alkaen henkilöstölehti. Instituutin henkilömäärä oli vuosien kuluessa kasvanut liki sataan. Toiminta oli monipuolistunut ja muuttui yhä enemmän projektiluonteiseksi. UC on voinut omalta osaltaan tehdä väkeä tutuiksi toisilleen ja samalla esitellä uusia projekteja ja hankkeita. Vaikka UC:n tekeminen oman väen voimin onkin ollut välillä haastavaa, kirjoittavat asiantuntijat ovat löytäneet oman työyhteisön sisältä. Ja poikkeus vahvistaa säännön: Ulkopuolista näkökulmaa tarjoilee Nahkatehtaan Kummitus, tuo outo ilmestys Instituutin alkukodista, Hagströmin nahkatehtaan kellotapulista. Ensimmäisen pääkirjoituksensa Mikko Viitasalo päätti näin: "Tavoitteenamme on tehdä Universitas Chydeniuksesta lehti, joka kuluu lukijoiden käsissä. Palaute – erityisesti kriittinen – on meille tärkeää. Vain siten voimme kehittää lehteämme oikeaan suuntaan. Antakaahan palaa."

UC:n kymmenen vuotta samalla narulla. Punainen lanka ja tehtävä ovat säilyneet toimintaympäristön muutoksista huolimatta.

TEKSTI: Lauri Tuomi-Nikula KUVA: Päivi Vuorio

CHYDENIUS meets VAASA

– tutuksi puolin ja toisin

TEKSTI JA KUVA: Päivi Vuorio

Jatkoksi aiemmille Chydenius meets Oulu ja Chydenius meets Jyväskylä –vierailuille yliopistokeskus kyläili syksyllä myös Vaasan yliopistossa. Kampuskiertueella on haluttu tehdä yliopistokeskusta tunnetummaksi yliopistojen pääkampeuksilla ja tavata henkilökohtaisesti ihmisiä, joiden kanssa pidetään yhteyttä puhelimitse ja sähköpostilla.

Vaikka Vaasassa käytiin ensisijaisesti keskustelemassa yliopiston henkilöstön kanssa, yliopistokeskuksella on annettavaa myös opiskelijoille. Monet Vaasan yliopiston opiskelijat ovatkin jo hoksanneet, että tutkintoa voi monipuolistaa suorittamalla sivuaineen yliopistokeskuksen avoimessa yliopistossa. Esimerkiksi johtamisen pääaineopiskelijoille hyvin sopivaa aikuiskasvatustiedettä voi opiskella yliopistokeskuksessa verkko-opintoina.

Vaasan yliopiston henkilökunnan kanssa neuvoteltiin myös yhteistyön lisäämisestä tutkimushankkeissa. Yliopiston ja yliopistokeskuksen tutkijoilla on yhteisiä kiinnostuksen kohteita, joista voi asiantuntemusta yhdistäen syntyä uutta luovia tutkimushankkeita niin tieteenalojen sisällä kuin eri tieteenalojen näkökulmia toisiinsa yhdistäen.

MAISTERIOHJELMAA SUUNNITELLAAN

Kauppätieteiden yksikön koulutuspäällikkö Paula Kivinen tapasi Vaasassa kauppätieteiden tiedekunnan ja avoimen yliopis-

ton henkilöstöä ja vieraili yhdessä yliopistokeskuksen johtajan Tanja Risikon kanssa myös rehtori Matti Jakobssonin luona.

- Olemme tehneet yhteistyötä Vaasan yliopiston kanssa jo pitkään. Nyt yhteistyö on saamassa uusia muotoja liiketaloustieteen professorin tehtävän täyttämisen myötä. Myös maisteriohjelmaa ollaan suunnittelemassa. Tätä olemme odottaneet pitkään! iloittaa Paula Kivinen.

Yliopistokeskuksen väki sai vierailulla tietoa ajankohtaisista Vaasan yliopiston asioista. Paula Kivinen on tyytyväinen myös siitä, että moni tuttu nimi sai kasvot, kun yhteistyökumppaneita päästiin tapaamaan henkilökohtaisesti. Samalla vireillä olevat yhteistyökuviot edistyivät.

ALUETUTKIMUKSEEN YHTEISTYÖTÄ

Kulttuuri-, maaseutu- ja aluetutkimuksen nelihenkinen tiimi kokousti tiiviin aamupäivän Vaasan yliopiston aluetieteen yksikön kanssa.

- Esittelimme aluetieteen yksikölle kahtakin hankeideaa, joissa on tarkoitus tehdä konkreettista tutkimusyhteistyötä sikäli kuin hankerahoitusta onnistutaan saamaan, kertoo professori Kari Ilmonen.

Yliopistokeskuksen tutkijatiimi lupautui myös olemaan tiiviisti mukana Maantieteen päivillä, jotka Vaasan yliopiston aluetieteen yksikkö järjestää vuonna 2013.

Chydenius meets Vaasa –tapahtumassa arvotun kokoelman Anders Chydeniuksen kirjoituksia voitti Sonja Hakala (oik.). Palkinnon ojensi Anne Jokela.

KOKKOLAN
YLIOPISTOKESKUS
CHYDENIUS

Ajankäyttö haastavinta AIKUISOPISKELIJOILLE

Reetta Kungsbacka antaa opintoneuvontaa Vaasan avoimen yliopiston opiskelijoille Kokkolassa.

”Ei pidä ahnehtia liikaa opintoja”, neuvoo Vaasan yliopiston opinto-ohjausta Kokkolassa hoitava Reetta Kungsbacka. Hän tietää, että ajankäyttö on suurin haaste aikuisopiskelijalle. Opintoneuvonnassa hän voi antaa aloittelevalle opiskelijalle vinkkejä myös siitä, miten paljon opintoja kannattaa yhtä aikaa ottaa ohjelmaan.

Reetta Kungsbacka käy säännöllisesti muutaman kerran kuukaudessa Kokkolan yliopistokeskuksessa antamassa opintoneuvontaa Vaasan avoimen yliopiston opiskelijoille.

- Tuki on tuotu lähelle opiskelijoita, jotta heillä olisi matala kynnyks ottaa yhteyttä. Uudet opiskelijat yritetään saada heti opintoneuvonnan piiriin.

Suurin osa opintoneuvojaa tapaamassa käyvistä on tutkintotavoitteisia opiskelijoita, joiden kanssa muun muassa käydään läpi opiskelijan aiempia opintoja ja selvitetään niiden antamia korvaavuuksia suoritettavassa tutkinnossa.

- Moni haluaa varmistaa tulevaa työuraansa jatkamalla opintoja. Kokonaan uudelle alalle suuntautuvia uranvaihtajakin on, kertoo Kungsbacka.

OPINTOPOLKUJA TUTKINTOON

Vaasan yliopisto tuo Kokkolaan omana opetuksenaan johtamisen ja talousoikeuden opintoja. Näissä oppiaineissa kaikki kandidaatintutkintoon vaadittavat opinnot kypsyysnäytettä lukuun ottamatta voi suorittaa Kokkolassa. Tutkinnon myön-

tämistä varten opiskelijan pitää kuitenkin hakea yliopistoon varsinaiseksi opiskelijaksi.

Kungsbacka huomauttaa, ettei opiskelijan kannata valita opiskeltavaa alaa vain sen perusteella, mitä on helpoimmin tarjolla.

- Aina kannattaa miettiä oma kiinnostus. Opiskelijan on hyvä pohtia, millainen tutkinto soveltuu esimerkiksi omiin työtehtäviin. Jos markkinointi kiinnostaa, sen opiskeluun löytyy sopivat reitit. Osan opinnoista voi suorittaa verkossa.

Maisterin tutkinnon suorittamiseksi täytyy hakea opiskelijaksi Vaasan yliopistoon. Kauppatieteelliset maisteriopinnot Kokkolan yliopistokeskuksessa ovat suunnitteilla, mutta niiden alkamisajankohdasta ei ole vielä tietoa. Tutkinnon pääaine on myös vielä mietinnässä.

OPISKELUA VOI KOKEILLA

Reetta Kungsbacka muistuttaa, että avoin yliopisto tarjoaa myös tilaisuuden kokeilla yliopisto-opiskelua ja erilaisia oppiaineita.

- Kokeilemalla saa tietää, onko oppiaineen sisältö sitä, mitä on etukäteen kuvitellut.

Kaikki avoimen yliopiston opiskelijat eivät tokikaan tavoittele yliopistotutkintoa. Esimerkiksi johtamisen perusopinnot on hyödyllinen opintopaketti sellaisenaan.

Janika Hautaviita on tehnyt väitöskirjaa yliopistokeskuksen kasvatustieteen tohtoriryhmässä.

Väitöskirjasta vinkkejä

TIETOTEKNIIKAN OPETUSKÄYTTÖÖN

TEKSTI JA KUVA: Päivi Vuorio

Janika Hautaviita kehitti väitöskirjassaan "Toimintatutkimus 6–9 -vuotiaiden lasten mediavalmiuksista ja mediataidoista" esi- ja alkuopetukseen soveltuvan tietotekniikan opetus-käytön toimintasuunnitelman. Hän suunnitteli myös lasten mediavalmiuksien arviointimittariston. Näistä väitöskirjan sisällöistä tietotekniikkaa opetuksessa käyttävät opettajat voivat poimia ideoita omaan opetukseensa. Hautaviita lupaa myös antaa vinkkejä niiden tarkempaan soveltamiseen.

Hautaviita pitää mediakasvatuksen ja tietotekniikan opetus-käytön haasteena sitä, että niitä ei ole määritelty koulussa opetettaviksi oppiaineiksi. Varsinainen opetusmateriaali puuttuu.

- Olisi työsarkaa luoda kullekin luokkatasolle sopivia opetus-sisältöjä ja -kokonaisuuksia toteutettavaksi mediakasvatuksessa.

Janika Hautaviita toimii pienellä kyläkoululla 1-6 -luokkien tietotekniikan opetus-käytön opettajana. Hän kertoo, että tietotekniikalla toteutettavat Ideat saattavat tulla oppilailta (esim. kutsukortti syntymäpäiville) tai heidän opettajiltaan (esim. tietotekniikan opetus-käyttö integroidaan vaikkapa historian sisältöaineeseen).

LAPSET OVAT TAITAVIA TEKNIKASSA

Hautaviita jakoi tutkimuksessaan lasten mediavalmiudet taidollisiin, sosiaalisiin, kielitaidollisiin ja eettisiin mediavalmiuksiin. Hän havaitsi, että erityisesti lasten taidolliset ja

sosiaaliset mediavalmiudet kehittyivät. Sosiaalisilla valmiuksilla hän tarkoittaa mm. työskentelyä yksin tai ryhmässä, ohjeiden noudattamista, toisten huomioon ottamista, auttamista ja avun pyytämistä.

Lapset hallitsevatkin joskus tietokoneen käytön teknisesti jopa paremmin kuin opettaja. Hautaviidan mielestä tietokone-tta opetuksessaan käyttävät opettajat tietävät suhtautua oppilaidensa taitavuuteen siten, että teknisestä osaamisestaan huolimatta lapset ja nuoret tarvitsevat sosiaalisissa taidoissaan ohjausta. Joskus oppilas pääsee neuvomaan opettajaa teknisissä ongelmissa, ja se vasta onkin oppilaan mielestä hienoa, sanoo Hautaviita.

NETTIKUSAAMINEN KURIIN

Monet lapset ja nuoret ovat joutuneet netissä kiusaamisen kohteeksi. Sosiaalisia mediataitoja kehittämällä pyritään myös ehkäisemään kiusaamista.

- Yksi tärkeä osa-alue on sosiaalinen osaaminen verkossa ja siihen liittyvät kultaiset käytössäännöt. Koulun tehtävänä on mediakasvatuksen avulla ohjata ja ennaltaehkäistä ongelmallista netin käyttöä, esim. kiusaamista.

Koulussa oppitunneilla opettaja on läsnä ja valvoo tietokoneen käyttöä. Nettikiusaamista tapahtuu enemmän vapaa-ajalla. Hautaviita toteaa, että mediakasvatuksen tavoitteena on ohjata lapset ja nuoret toimimaan mediankäyttäjinä oikein myös vapaa-ajalla.

Ensimmäinen kemian väitös yliopistokeskuksessa:

PAREMPIA MATERIAALEJA ENERGIAN JA HAPEN VARASTOINTIIN

Soveltavan kemian yksikössä tutkijana työskentelevä Samuli Räsänen sai kunnian olla ensimmäinen kemian alan väittelijä yliopistokeskuksessa. Hänen väitöskirjansa "Studies on stability and oxygen and water absorption characteristics of $\text{YBaCo}_4\text{O}_{7+\delta}$ and LiFePO_4 " tarkastettiin Aalto-yliopistossa marraskuussa.

Räsänen on tutkinut esimerkiksi akuissa, katalysaattoreissa ja voimalaitoksessa käytettäviä materiaaleja ja muokannut niitä paremmin lämpöä ja kosteutta kestäviksi. Hän tutki kahta tunnettua funktionaalista oksidimateriaalia.

Yttriumbariumkobolttioksidi on potentiaalinen materiaali auton katalysaattoreissa, sillä se varastoi happea paremmin kuin nykyiset markkinoilla olevat materiaalit. Tämä materiaali hajoo kuitenkin yli 600 asteen lämpötilassa, mikä asettaa rajoituksia sen käytölle. Tutkimuksessa osa materiaalin sisältämästä koboltista korvattiin alumiinilla tai galliumilla, ja saatiin aikaan uusi materiaali, joka on stabiili jopa tuhannessa asteessa. Lisäksi uuden materiaalin hapen talteenottoa pystytään kontrolloimaan.

Toinen tutkittu oksidimateriaali oli akuissa käytetty litiumrautaosfaatti, joka reagoi kosketuksissa ilman kosteu-

den kanssa. Korvaamalla osa raudasta mangaanilla, saatiin uusi materiaali, joka kestää paremmin kosteutta.

Tärkeä osa tutkimusta oli uuden termogravimetrisen laitteiston kehittäminen. Uudella laitteella pystytään havaitsemaan reaaliaikaisesti, kun tutkittava materiaali alkaa absorboida kosteutta itseensä.

ENSIMMÄINEN, VAAN EI VIIMEINEN

Yliopistokeskuksen ja Centria ammattikorkeakoulun yhteisen kemian tiimin järjestämässä kahvitilaisuudessa professori Ulla Lassi ennusti, että tiimin tutkijoilta on tulossa vielä lisää väitöksiä.

Lassi itse ei pystynyt osallistumaan väitöstilaisuuteen, koska hän oli samaan aikaan työmatkalla Thessalonikissa. Hän oli kuitenkin yhteydessä väittelijään tekstiviestien välityksellä. Räsänen oli väitöstilaisuuden jälkeen professorille lähettämässään viestissä päivitellyt, miten hyvin vastaväittäjä (professori Ryoji Kannon Tokiosta) oli aiheeseen perehtynyt ja miten syvällisiä kysymyksiä hän esitti.

TEKSTI JA KUVA: Päivi Vuorio

Sosiaalityön opiskelijasta koko Suomen vuoden aikuisopiskelija

Vuoden aikuisopiskelijana palkittua Tarja Lillhonga juhittiin yliopistokeskuksessa.

TEKSTI JA KUVA: Päivi Vuorio

Kokkolalainen Tarja Lillhonga palkittiin syyskuussa Ammattiosaamisen kehittämissyhdistys AMKE ry:n vuoden aikuisopiskelija –palkinnolla. Palkinnon luovutti opetusministeri Jukka Gustafsson elinikäisen oppimisen viikon päätapahtumassa Helsingissä. Juhliminen jatkui Kokkolassa Lillhongan opinahjojen Centria ammattikorkeakoulun ja Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen järjestämässä tilaisuudessa. Haastatteluja palkittu opiskelija antoi useille tiedotusvälineille.

Parin kuukauden kuluttua palkitsemisesta Tarja Lillhonga kertoo, että julkisuus on ollut hämmentävää. Muiden ihmisten suhtautuminen on hänen mielestään ollut ihanaa.

- Olen saanut paljon onnitteluita. Tuntuu kivalta, kun tällainen positiivinen asia on ihmisten mielissä.

KOULUTUSVÄYLÄN HYÖDYNTÄJÄ

Tarja Lillhonga on hyödyntänyt taitavasti koulutusväylää ammattikorkeakoulusta yliopistoon. Hän suoritti samanaikaisesti ammattikorkeakoulussa sosionomi (AMK) –tutkinnon ja maisteriopintoihin pohjaksi vaadittuja opintoja avoimessa yliopistossa. Hänellä on ollut tähtäimenä uuden ammatin hankkiminen aikuisopiskelijana.

Sosiaalityön maisteriopinnot Lillhonga aloitti syksyllä yliopistokeskuksessa. Hän suunnittelee etenevänsä opinnoissa

reipasta tahtia saadakseen vakituisen työpaikan. Maisterin tutkinnon suorittamiseen hän arvioi kuluvan pari vuotta. Gradu ei aivan vielä ole työn alla.

- Aihe tulee olemaan ehkä hyvinvoinnista jotain, toisaalta kiinnostaa lastensuojelun kokemustutkimus, kaavailee Lillhonga.

PALKINTO AKTIIVISELLE Keskustelijalle

Palkinnon perusteluissa todetaan, että Tarja Lillhonga on ahkera ja määrätietoinen opiskelija sekä aktiivinen keskustelija opiskelijaryhmissä. Hänen elämänmakuiset ajatuksensa ovat virkistäneet kaikkia. Hän on myös tuonut aikuisopiskelijoiden ääntä voimakkaasti esille.

Parasta aikuisopiskelussa on Tarja Lillhongan mielestä se, että opintoja voi suunnitella oman elämän ja aikataulun mukaisesti.

- Työn, perheen ja opintojen yhdistäminen sujuu kohtalaisen hyvin. Parasta on myös se, että voin suorittaa opinnot omalla kotipaikkakunnalla.

Vuoden aikuisopiskelijan palkintoa Tarja Lillhongalle ehdottivat Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen johtaja Tanja Risikko ja Centria ammattikorkeakoulun rehtori Pekka Hulkko.

CHYDENIUKSEN KOOTTUJEN ENSIMMÄINEN OSA ON

valmistunut

Anders Chydeniuksen koottujen teosten ensimmäinen osa valmistui viime vuoden lopulla. Se julkistettiin sekä suomen- että ruotsinkielisenä 4.12. Tietämisen vapauden päivän seminaarissa Helsingin kaupungintalolla. Kirjojen ensikappaleet luovutettiin saman päivän aamuna tasavallan presidentti Sauli Niinistölle.

Kokkolassa järjestettiin 5.12. julkistamistilaisuus, jossa koottujen teosten ensimmäinen osa luovutettiin Kokkolan kaupungin edustajille ja Kokkolan sekä Alavetelin seurakuntien kirkkoherroille. Kirjat julkistettiin myös Ruotsissa tammi-kuun puolivälissä.

NÄKEMYSTÄ MONELTA ALALTA

Ensimmäinen osa sisältää Chydeniuksen varhaisimmat kirjoitukset vuosilta 1751–65. Koottujen teosten päätoimittaja Maren Jonasson kertoi julkistamistilaisuudessa, että Chydenius kirjoitti Kuninkaalliselle tiedeakatemialle lähettämässään kilpakirjoituksissa laajasti erilaisilta tieteen- ja elämäntieteiltä. Toisin kuin nykyajan asiantuntijat hän ei ollut erikoistunut yhteen alaan.

Myös Chydeniuksen tunnetuimpiin kirjoituksiin kuuluvat Valtakunnan heikkouden lähde ja Kansallinen voitto ovat mukana ensimmäisessä osassa. Ne edustavat Chydeniuksen talousajattelua.

JULKAISU SUOMEKSI JA RUOTSIKSI SAMAAAN AIKAAN

Kootut teokset on viisiosainen teossarja, jonka osat julkaistaan aina samaan aikaan suomeksi ja ruotsiksi. Ruotsinkielisen tieteellisen edition *Anders Chydenius samlade skrifter* kustantaa Svenska litteratursällskapet i Finland ja suomenoksen *Anders Chydeniuksen kootut teokset* Edita. Kaikkien osien on tarkoitus ilmestyä vuoden 2014 loppuun mennessä. Myöhemmin koko aineisto julkaistaan myös internetissä.

Ruotsinkieliset kirjoitukset noudattavat tarkasti Chydeniuksen alkuperäistä tekstiä ja niitä selitetään tieteellisen kommentaarin avulla. Suomennosta tekee kaikkiaan viisi kääntäjää.

Tutkija Pertti Hyttinen mainitsi, että käännöksen laatiminen samaan aikaan tieteellisen edition kanssa on harvinaista. Hän sanoi sen kuitenkin osoittautuneen onnistuneeksi toimitatavaksi, sillä tekstiä käännettäessä on pakko analysoida perinpohjaisesti alkuperäiseen tekstiin sisältyviä merkityksiä.

Julkaisuhanke toteutetaan Chydenius-Instituutin kannatusyhdistys ry:n, Anders Chydenius -säätiön ja Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen yhteistyönä. Kahden toimittajan tukena toimii asiantuntijoista koottu toimituskunta, jonka puheenjohtaja on emerituspiispa Gustav Björkstrand. Noin puolet hankkeen rahoituksesta tulee opetusministeriöltä. Muita rahoittajia ovat eri rahastot Suomessa ja Ruotsissa, Suomen Pankki, Kokkolan kaupunki ja yksityiset yritykset.

TEKSTI JA KUVA: Päivi Viorio

Anders Chydeniuksen koottuja teoksia toimittavat Maren Jonasson ja Pertti Hyttinen

TÖISSÄ *Chydiksessä*

JARKKO KENTALA

TEKSTI: Jarkko Kentala KUVA: Päivi Vuorio

”Ei tullut takkia – tuli housut”, sanoi hiiri kissalle vanhassa lastenlaulussa.

Ei tullut minustakaan diplomi-insinööriä mutta maisteri lopulta kuitenkin. Kävi niin kuin monelle muullekin 90-luvun DI-opiskelijalle. Nokia avasi ovensa aluksi kesäksi, mutta sitten työelämä maistuikin nuorelle teekkarille liian mukavalta. Jatkuva matkustaminen kuitenkin esti opiskelun eli työnantaja lähetti miehensä maailmalle ja samalla syleili opinnot kuoliaaksi. Kansainvälinen tekninen markkinointi- ja myyntityö vei mukanaan ja lopulta asumaan ulkomaille.

Asuessamme Saksassa, keskelä Ruhren aluetta, aloimme vaimoni kanssa miettiä mahdollisuutta palata kotiseudullemme Keski-Pohjanmaalle. Vaimollani oli jo tuolloin työpaikka Toholammin yläasteella, josta hän oli virkavapaalla. Lopulta paluumuutto tapahtui vuonna 2005 kun palaset omankin työpaikkani osalta loksahivat kohdilleen. Siirryin silloisen Sesca-konsernin erään teknologiayrityksen palvelukseen myynti- ja markkinointityöhön ja sittemmin operatiiviseen johtoon.

Ajatus opintojen jatkamisesta ei kuitenkin ollut täysin kuollut. Olin jo aikaisemmin kuullut Chydeniuksen maisteriohjelmasta ja mahdollisuudesta näin jatkaa opintojani ylempään korkeakoulututkintoon saakka. Työnantajani ajaututtua sittemmin selvitystilaan pystyin keskittymään opintoihin ja opinnot muuttuivat aika pian työksi yliopistokeskuksen informaatioteknologian yksikössä.

Kokemukseni yritysmaailmasta, pk- ja toisaalta suuryrityksen näkökulmasta antaa minulle eväitä nykyiseen tehtävääni, mutta paljon on ollut opittavaakin. Ulkopuolinen rahoitus on tullut osaksi yliopiston tekemän tutkimuksen rahoitusta ja IT-yksikössä erilaisten projektien kautta rahoitetaan paljon mm. langatonta sensoriverkkotutkimusta. Tutkimusta tehdään useimmiten yhteistyössä eri yritysten kanssa. Projektipäällikön työnkuvaani kuuluu mm. aktiivista yhteydenpitoa eli myyntityötä yritysten suuntaan, sopimusten valmistelua ja erilaisia selvitystöitä.

Projektikanta myös uudistuu koko ajan. Vuosi 2014 aloittaa uuden EU ohjelmakauden ja aika moni jo olemassa olevista projekteistamme päättyy. Rahoituksen turvaaminen tarkoittaa minulle uusien projektien ja rahoitus-hakemusten valmistelua sekä uusien mahdollisten rahoituslähteiden hakemista. Myös joitakin yksikön hallinnollisia tehtäviä on löytänyt tiensä pöydäleni rikastuttamaan työpäiviäni.

Henki paikalla

Talvi-iltojeni iloksi liihottelen usein katsomassa vanhoja paikkoja pitkin Gamlakarlebyn hiljaisia katuja. Ken ei tiedä, mikä Gamlakarleby on, hävetkööt. Se on Kokkolan aito, alkuperäinen nimi vuodelta 1620 jKr. Siksi tämä kaupunki on ristitty ja sellaisena sen tunnen. Kokkola – ja varsinkin uusi ruotsinkielinen nimi Karleby – on myöhempien aikojen keksintöä, poliittista korrektiutta, johon on joskus taivuttava, vaikka henki menisi. Nyt en puhu verrattoman lyhytkestoisesta ihmispolon hengestä vaan paikan. Paikan hengestä. Gamlakarlebyn henki on kuin ihmeen kaupalla säilynyt siittäkin huolimatta, että nimenmuutosten lisäksi paljon aitoa ja alkuperäistä on täältä ehditty hävittää. Paikan hengen näkökulmasta täällä asiat ovat lopultakin aika hyvällä mallilla toisin kuin niissä lukemattomissa muissa kirkonkylissä ja kaupungeissa, joissa edistyksen ja kehityksen kaapuun piilotettu ahneus ja välinpitämättömyys on tehnyt selvää jälkeä niin kulttuuriperinnöstä kuin sen elättämästä paikan hengestäkin. Kun jokin vanha rakennus tai perinнемaisema hävitetään, sen ylläpitämä paikan henki säilyy vain sen nähneen sukupolven muistoissa. Sen jälkeen ei ole enää mitään. Siltä osin kulttuuriperintö sulkeutuu arkistoihin ja museoihin, jos niihinkään. Tuleville sukupolville jää yhä vähemmän, mihin kiinnittyä elämässään.

Huolestuttavaa. Nyt lirisee kylmä kyynel silmäkuopastani. Järkytyn näemmä omista sanoistani. Parasta palata alkuun, siis: Liihottelen Neristanin kaduilla, piipahdan pihasta toiseen.

Käyn kylmenneillä vinteillä, kokeilen Suntain jäätä. Tapaan muita maallisen vaelluksen jättäneitä mutta jostakin syystä paikalle jääneitä kohtalotovereitani. Niitä on Gamlakarleby täynnä. Siksi henki täällä on niin vahva. Henki on paikalla ja paikalla on henki. Lempipaikkojani on vanha barkassiva ja Englantilaisessa puistossa. Sinne eksyviä matkailijoita on hauska seurata ja joskus vähän lisätä paikan henkeä. Barkassivajahan on säädyttömän huonossa kunnossa, joten kummituksen lisäefektit tekevät yleensä vaikutuksen satunnaiseen kulkijaan. Kerran turkulainen pariskunta yritti selvittää aurin-gonhaalentamista opasteksteistä, mistä barkassi oli paikalle tullut ja miksi. Laitoin ensin muina kummituksina tykinkuulan vierimään pitkin pölyistä lattiaa. Sitten narauttelin barkassin laitoja ja lopulta lauloin kalmaisella äänelläni ” Ja se Oolannin sota oli kauhea...”

Paikan henki ikään kuin tarttui pariskuntaan ja jätti lähtemättömät muistot vierailusta Kokkolaan, tarkoitan Gamlakarlebyhyn. Vielä kotona Turun Raunistulassa he kertoivat jälkikasvulleen tarinaa Halkokarin kahakasta, omituisesta barkassista ja paikan hengestä, joka oli niin väkevästi läsnä, että tykinkuulatkin pyörivät itseksensä lattialla.

Lisää paikan hengestä tietävät Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen Genius loci –hankkeen professori Kari Ilmonen ja projektitutkija Anne Ruuttula-Vasari.

Opiskele non-stop!

Avoimen yliopiston monipuolisesta opintotarjonnasta löydät aina oikeat opinnot: ajanvietteeksi tai ammatinvaihtoon, täydennyskoulutuksen tarpeeseen tai tutkinnon tavoitteluun.

Opinnot vastaavat tavoitteiltaan, tasoltaan ja vaatimuksiltaan Jyväskylän yliopiston antamaa opetusta.

Näiden aineiden opinnot voit aloittaa avoimessa yliopistossa milloin haluat, non-stop:

- Aikuiskasvatustieteen perusopinnot (JY, 25 op)
- Hyvä elämä ja etiikka (JY, 5 op)
- Kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen perusopinnot (JY, 25 op)
- Erytispedagogiikan perusopinnot (JY, 25 op)
- Matematiikan perusopinnot (JY, 25 op)
- Nuorisotutkimuksen perusopinnot (JY, 25 op)
- Psykologian aineopinnot (JY, 35 op)
- Psykologian perusopinnot (JY, 25 op)
- Sosiaalityöiden perusopinnot (sosiaalityö) (JY, 25 op)
- Sosiaalityön aineopinnot (JY, 60 op)
- Tietotekniikan perusopinnot (JY, 25 op)
- Varhaiskasvatustieteen perusopinnot (JY, 25 op)

Lisätietoja: opintoneuvonta@chydenius.fi • www.chydenius.fi

Tervetuloa opiskelemaan!

KOKKOLAN YLIOPISTOKESKUS CHYDENIUS

